

LAB 190

– Vi kopplar samman stad och land

Interkommunal utvecklingsplan 2019

LAB190 är en samverkansplattform för att skapa ett modellområde för hållbar utveckling.

Vi fokuserar på gröna näringar, hållbar besöksnäring och infrastruktur för att binda ihop landskapet mellan Hjällbo och Nossebro.

LAB 190

Inledning

LAB190 är en långsiktig samverkansplattform för att skapa ett modellområde för hållbar utveckling. Inom ramen för LAB190 samverkar offentliga aktörer för att binda ihop stad och land i landskapet mellan Hjällbo och Nossebro. Parter i LAB190 är Fastighetskontoret i Göteborg, Lerums kommun, Alingsås kommun, Essunga kommun, Göteborgsregionens kommunalförbund, VGR/Västarvet, Business Region Göteborg samt Länsstyrelsen Västra Götaland.

Utgångspunkten för arbetet är intentionerna i Europeiska Landskapskonventionen. I konventionens anda försöker LAB190 utmana administrativa gränser och sektorstänkande och istället försöker stärka funktionella samband och helhetsperspektiv. En viktig utgångspunkt är också invånarnas delaktighet i områdets utveckling och en samverkan mellan offentlig, privat och idéburen sektor.

Modellområdet är vår gemensamma testmiljö där vi i praktiken prövar arbetssätt som stärker alla tre perspektiven; ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. Arbetet drivs i en utvecklingsprocess utan uttalat slutdatum.

Denna plan är den fjärde interkommunala utvecklingsplanen som också innehåller en ordförklaring. Bilaga 1

Gemensam målbild

Målet med arbetet är att genom ett landskapsperspektiv koppla samman stad och land. Vi gör det genom att arbeta med ett modellområde för hållbar utveckling. I området strävar vi mot att förena ett livskraftigt näringsliv, stärkta ekosystem och ett socialt välmående. Vi tror att stadsnära landsbygd har särskilt stora möjligheter att gå före och vara en förebild för hur landskapet används på ett långsiktigt hållbart sätt som stärker samspelet mellan stad och land.

Parterna i LAB190 ska gå före och vara spets i frågor om hållbar samhällsutveckling. LAB190 är vårt sätt att pröva nya arbetssätt inför kommande samhällsutmaningar som klimatförändringar och förlust av biologisk mångfald. På så sätt blir processen med LAB190 en gemensam angelägenhet för utveckling och förvaltning av landskapet.

Målet för planen är att mobilisera olika aktörer som kan bidra till en hållbar utveckling och hitta nya arbetssätt för hur dessa skapar gemensam handlingskraft genom innovation.

- Vi planerar landskapet med en helhetssyn och i samverkan över kommun- och sektorsgränser.
- Vi bygger områdets utveckling på invånarnas medskapande.
- Vi har ett klimatsmart vardagsresande.
- Vi erbjuder stadsnära landsbygdsupplevelser.
- Vi har en hållbar och innovativ lokal matproduktion.
- Vi ligger i samhällsplaneringens framkant genom tät kontakt med akademi och näringsliv.
- Vi ingår i Europeiska nätverk.

Ansvar och rollfördelning

I Utvecklingsplanen beskrivs de planerade insatserna i området. Den omfattar de offentliga parternas insatser men bygger på tät samverkan med näringsliv och civilsamhälle. Dessa involveras i arbetsgrupper och delprojekt. Eftersom LAB190 inte är en egen juridisk person fördelas ansvar för insatserna och projektägarskap mellan parterna.

Organisation

LAB190 leds av en styrgrupp av förtroendevalda vars uppgift är att koppla LAB190 till parternas strategiska utvecklingsarbete och ta beslut om inriktning av LAB190. Inför 2019 utgörs styrgruppen av förtroendevald från vardera Göteborg, Lerums kommun, Alingsås kommun, Essunga kommun, Göteborgsregionens kommunalförbund och Västarvet/VGR. Business Region Göteborg samt Länsstyrelsen kan adjungeras. Det praktiska arbetet drivs av en samordningsgrupp av tjänstemän som rapporterar till styrgruppen. Samordningsgruppen kan bilda arbetsgrupper för specifika områden och delprojekt. I samordningsgruppen ingår utöver ovan nämnda även Business Region Göteborg. I arbetsgrupperna kan även representanter från näringsliv och civilsamhälle ingå.

Finansiering

LAB190 skall samordna utvecklingsprojekt i området och hjälpa fram projektansökningar i de ordinarie stödsystemen. Parterna i styrgruppen bidrar med en mindre årlig summa för omkostnader.

Handlingsplan 2019

Vi skapar ett modellområde för hållbar utveckling som kopplar samman stad och land. Detta gör vi genom:

1. Att samordna målbilder, resurser och insatser från offentliga aktörer

1.1 Förankring av LAB190 i regionala, delregionala och kommunala planer och strategier.

Under året skall vi fortsätta att knyta arbetet i LAB190 tydligare till parternas strategiska planer (exv. ÖP, näringslivsstrategi, besöksnäringstrategi, infrastrukturplaner). Efter en första kartläggning 2018 kommer vi nu att identifiera gemensamma insatser och utvecklingsbehov.

Ansvar: Samordningsgruppen

När: 2019

1.2 Utveckla gemensamma arbetsformer.

Under året skall vi utveckla vår förmåga att hantera tvärssektoriella- och flernivå- processer. Under 2019 implementerar vi medskapandemetoder i vår samverkan med lokala aktörer.

Ansvar: Samordningsgruppen

När: 2019 (- 2023)

1.3 Genomför studieresor genom LAB190.

Samordningsgruppen och styrgruppen genomför studieresor i LAB190 området.

Ansvar: Samordningsgruppen

När: Våren 2019

1.4 Verka för att bli en nod i Landskapsobservatorium Västra Götaland.

Samordningsgruppen verkar för att LAB190 ska bli en av de tre noder som utses som förebild i landskapsobservatoriet.

Ansvar: Samordningsgruppen

När: Våren 2019

2. Att stärka den lokala delaktigheten i områdets utveckling

2.1 Involvera näringsliv och civilsamhälle i samverkansplattformen LAB190.

En förutsättning för områdets utveckling är ett samspel mellan offentliga, privata och ideella aktörer. Under 2019 skall dessa involveras i LAB190-arbetet för att ges möjlighet att bidra med sina resurser i områdets utveckling genom att ingå i arbetsgrupper.

Ansvar: Respektive arbetsgrupp ansvarar för att dessa involveras.

När: 2019

2.2 Utveckla samverkan med lokala utvecklingsgrupper.

I området finns ett antal lokala utvecklingsgrupper. Dessa är viktiga samarbetsparter i områdets utveckling. Vi kommer att medverka på minst fem av dessa lokala möten.

Ansvar: Samordningsgruppen

När: 2019

2.3 Förankra målbilden för områdets utveckling.

Styrgruppen har tagit fram en målbild som vi kommer att förankra och utveckla i samverkan med lokala aktörer.

Ansvar: Samordningsgruppen och respektive arbetsgrupp

När: 2019

3. Att stödja utvecklingen av gröna näringar

3.1 Skapa en plattform för gröna näringar i området

Vi kommer att genomföra en förstudie kring att bilda ett mat-BID där offentliga och privata parter samverkar. Förstudien finansieras av VGR och kommunerna

Ansvar: Arbetsgrupp Gröna näringar och Lerums kommun (projektägare)

När: 2019

3.2 Pröva affärsmodeller för hållbar markanvändning.

SATURN är ett trans-europeiskt projekt som beviljats medel från Climate-KIC. I Göteborgshubben skall vi: anlägga och drifta en exempelodling på Angereds Gård om ca 2500m². Fortsätta att utveckla en inkubatorsmodell för nya stadsnära grönsaksentreprenörer.

Ansvar: Göteborgs stad i samverkan med Västarvet och arbetsgrupp Gröna näringar

När: 2019-2021

3.3 Stärka mötesplatser för gröna näringar i området.

Inom området finns pågående initiativ för att skapa mötesplatser (hubbar) för matproducenter. Dessa kan också fungera som innovationsmiljöer för nya företag och affärsmodeller. Under året samordnar vi våra resurser för att stärka deras utveckling.

Ansvar: Arbetsgrupp Gröna näringar

När: 2019

3.4 Samordna resurser kring affärsutveckling för företag inom gröna näringar.

Parterna i LAB190 har var och en resurser och stödsystem för att stärka företag inom Gröna Näringar. För att underlätta för näringsidkarna samordnar vi informationen om dessa stödformer på hemsidan och i enklare trycksaker.

Ansvar: Arbetsgrupp Gröna näringar

När: 2019

4. Att utveckla områdets hållbara besöksnäring

4.1 Samordna och stärka de turismaktörer som har färdiga erbjudanden/produkter

Under 2019 kommer det att genomföras en regional satsning på besöksmål inom 30 respektive 60 minuters restid från Göteborg. För att vara en del av den regionala strukturen i besöksnäringen krävs det att aktörerna uppfyller vissa kriterier. Under 2019 arbetar vi särskilt med de aktörer som redan eller nästan uppfylla dessa kriterier så att de kan vara dragare i områdets utveckling.

Ansvar: Arbetsgrupp besöksnäring

När: 2019

4.2 Skapa nya produkter inom besöksnäringen.

I området finns få säljbara paket för besöksnäringen. Inför säsongen 2019 verkar vi för att ta fram ytterligare minst två nya produkter där etablerade besöksmål samverkar med andra besöksmål i området. Arbetet bygger på och använder de nätverk som byggts upp under arbetet med Festa Via 190.

Ansvar: Arbetsgrupp besöksnäring

När: 2019

4.3 Ta fram en plan för att stärka områdets besöksnäring

Under 2019 genomförs ett utvecklingsprojekt där lokala utvecklingsgrupper kartlägger besöksnäringens aktörer, gör en analys av utvecklingsbehov och tar fram en plan för hur vi stärker hela områdets besöksnäring. Projektet drivs av Hela Sverige Skall Leva med finansiering från tre LLU partnerskap. Utvecklingsgrupperna involveras i "1.3 Ta fram en gemensam kommunicerbar målbild för områdets utveckling."

Ansvar: Hela Sverige Skall Leva i samverkan med Arbetsgrupp besöksnäring

När: 2019

4.4 Synliggöra den stora mängden aktiviteter i området

I avvaktan på en långsiktig marknadsföringsplattform för området erbjuder vi lokala aktörer att använda de digitala kanaler som byggts upp under Festa Via 190.

Ansvar: Arbetsgrupp besöksnäring

När: Vintern 2019

4.5 Samordna resurserna kring affärsutveckling för företag i besöksnäringen.

Parterna i LAB190 har var och en resurser och stödsystem för att stärka företag inom besöksnäringen. För att underlätta för näringsidkarna samordnar vi informationen om dessa stödformer på hemsidan och i enklare trycksaker.

Ansvar: Arbetsgrupp besöksnäring

När: 2019

5. Att stärka arbetet med ekosystemtjänster och Naturbaserade lösningar

5.1 Information om ekosystemtjänster i kommunerna.

Informationsinsatsen genomförs i samverkan med GRs LONA-projekt "Ekosystemtjänster inom GR – kunskapsspridning" som ett svar på SOU 2013:68 Synliggöra värdet av ekosystemtjänster.

Ansvar: GRs projektgrupp inom LONA projektet

När: 2019

5.2 Genomför steg 2 av Climate KIC projekt för blå-gröna lösningar.

Under 2019 genomför vi ett fördjupat projekt med utgångspunkt från "Business model for blue green compensation to reduce risk for urban flooding" om att bygga en affärsmodell om hur det kan gå att minska risken för framtida översvämningar. Projektområdet utvidgat till delar av Sävåån. Arbetet innefattar validering av affärsmodell och uppbyggnad av ett internationellt konsortium för nästa steg i arbetet.

Ansvar: Västarvet i samverkan med PE (Projektengagemang)

När: 2019

6. Utveckla hållbara transporter och kommunikationer

6.1 Förankra LAB190 i befintliga regionala strukturer gällande transport och trafikplanering.

Skapa en arbetsgrupp för infrastruktur med deltagande från VGRs avdelning för infrastruktur och kollektivtrafik.

Ansvar: Arbetsgrupp infrastruktur

När: Påbörjas 2019

6.2 Tag fram en plan kring en cykelsatsning längs 190.

Planen bör ha ett fokus på besöksnäringen och tas fram i samverkan med Hållbart Resande Väst och Västsvenska turistrådet. Området har potential till cykelturism genom de cykelvägar som finns. I samverkan med Hannover Region skrivs en Intereg ansökan för att utbyta erfarenheter.

Ansvar: Arbetsgrupp infrastruktur/besöksnäring

När: Påbörjas 2019

6.3 Tag fram en samlad nulägesbild av områdets transportsystem.

Samställ befintliga fakta för hela området avseende persontransporter och godstransporter. Materialet ligger till grund för ett gemensamt seminarium under 2019 där vi arbetar med framtidsscenarier.

Materialet utgör underlag för beslut om framtida gemensamma satsningar.

Ansvar: Arbetsgrupp infrastruktur

När: Hösten 2019

Samarbete med akademien

Vi samverkar med Universitet och Högskolor för att knyta till oss kompetens i utvecklingsarbetet och för att kunna erbjuda forsknings- och uppsatsämnen för forskare och studenter.

Utveckla europeisk samverkan

Arbetet med att utveckla Europeisk samverkan i olika projekt är en viktig del av LAB 190 samarbetet. Frågorna om nya samverkansformer mellan stad och landsbygd växer starkt som ett prioriterat område i Europa. Vi vill ligga i framkant och vill vara banbrytande i vårt modellområde för att söka nya vägar för att bryta segregationen mellan stad och landsbygd för att främja samarbete för hållbar lokal utveckling och lokal ekonomisk utveckling i nya former.

Utveckla arbetet med de Globala hållbarhetsmålen

Under 2019 kommer vi att lyfta de globala hållbarhetsmålen i samordningsgruppen för att tydligt kunna koppla våra insatser och aktiviteter till denna internationella överenskommelse. Arbetet kommer att kunna vara ett stöd i förståelsen av hållbar utveckling och vi kommer att genomföra utbildningsinsatser under året.

Bilaga 1

Ordförklaring till Interkommunal utvecklingsplan LAB190

ÖP Översiktsplan

[LLU Leader](#) Lokalt Ledd Utveckling 2014–2020

I programperioden 2014–2020 är det möjligt att jobba med lokalt ledd utveckling genom leadermetoden inom de fyra fonderna landsbygdsfonden, havs- och fiskeri fonden, regionalfonden och socialfonden.

[BID](#) Business Improvement District är en internationellt etablerad metod för samverkan mellan privat och offentlig sektor. Det finns ca 1500 BIDs spridda över alla världsdelar. Drivkraften är olika men gemensamt är målet att skapa trygga, vackra och attraktiva platser. Den tillämpas då framgångsrikt vid utveckling av stadsdelar och stadskärnor där parter från privat och offentlig sektor samverkar inom ett geografiskt definierat område.

[Climate-kic](#) EIT Climate-KIC är ett europeiskt kunskaps- och innovations samarbete som arbetar för att påskynda övergången till en noll-CO2-ekonomi.

Med stöd från Europeiska institutet för innovation och teknik identifierar och stöder de innovation som hjälper samhället att mildra och anpassa sig till klimatförändringarna. De tror att en noll-CO2-ekonomi inte bara är nödvändig för att förhindra katastrofala klimatförändringar utan också för att det ger en mängd möjligheter för näringsliv och samhälle.

GR Göteborgsregionens kommunalförbund

LONA Den lokala naturvårdssatsningen (LONA) är ett bidrag som ska stimulera kommuners och ideella föreningars långsiktiga naturvårdsengagemang.

Blågröna lösningar är lösningar som till exempel tar hand om den ökade mängden regn genom att härma naturliga system, som exempelvis anlagda dagvattendammar, gröna tak och väggar samt regnträdgårdar.

[Mistra urban futures](#) organisation bygger på ett antal lokala plattformar i följande städer i världen: Göteborg, Stockholm, Skåne, Kapstaden, Kisumu och Sheffield-Manchester samt en nod i Stockholm. Ett ömsesidigt lärande och utveckling av forskningscentrumets verksamhet går hand i hand med fokuset på forskning.

Gröna näringar avser jord och skogsbruk.

[Livsmedel och gröna näringar](#)

[Sveriges gröna näringar 2009](#)